Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2025/3711

17.9.2025

P9_TA(2024)0381

Försök att på nytt införa en lag om utländska agenter i Georgien och dess begränsningar av det civila samhället

Europaparlamentets resolution av den 25 april 2024 om försök att på nytt införa en lag om utländska agenter i Georgien och dess begränsningar av det civila samhället (2024/2703(RSP))

(C/2025/3711)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Georgien,

— med beaktande av uttalandet av den 17 april 2024 från den höga representanten och kommissionsledamoten med ansvar för grannskap och utvidgning om antagandet av lagen om transparens när det gäller utländsk påverkan,

— med beaktande av uttalandet av den 4 april 2024 från Europeiska utrikestjänsten om lagförslaget om transparens när det gäller utländsk påverkan,

— med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 14 och 15 december 2023,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 november 2023 *2023 års meddelande om EU:s utvidgningspolitik* (COM(2023)0690),

— med beaktande av associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, å andra sidan ([1]),

— med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter,

— med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna,

— med beaktande av det gemensamma uttalandet av den 18 april 2024 från utskottet för utrikesfrågor, ordföranden för delegationen för förbindelserna med Sydkaukasien och Europaparlamentets ständiga föredragande för Georgien om det nya framläggandet av lagförslaget om transparens när det gäller utländsk påverkan i Georgien,

— med beaktande av artikel 132.2 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Utövandet av åsikts-, yttrande-, förenings- och mötesfrihet är grundläggande rättigheter som fastställs i Georgiens konstitution.

B. Georgien har, som signatärstat till den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt som medlem i Europarådet och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), förbundit sig att följa principerna om demokrati, rättsstatlighet och respekt för grundläggande friheter och mänskliga rättigheter.

C. Europeiska unionen förväntar sig att Georgien, som är ett kandidatland för EU-anslutning, fullt ut agerar i enlighet med associeringsavtalet och fullgör andra internationella åtaganden som landet gjort samt i synnerhet uppfyller de villkor och vidtar de åtgärder som anges i kommissionens rekommendation av den 8 november 2023. Europeiska rådet beslutade att bevilja Georgien status som kandidatland endast under förutsättning att dessa åtgärder vidtas. I rekommendationen i fråga uppmanades Georgien att säkerställa att det civila samhället kunde verka fritt (åtgärd 9) och att bekämpa desinformation mot EU och dess värden (åtgärd 1). Ovannämnda lagförslag står i strid med båda dessa mål.

D. Den 17 april 2024 antog Georgiens parlament, vid första behandlingen, med 83 röster för och inga emot, den så kallade lagen om transparens när det gäller utländsk påverkan, trots omfattande protester från de georgiska medborgarna, kritik från Georgiens president, som kallade lagförslaget ett ”sabotage på landets väg mot Europa”, nationella och internationella fördömanden och upprepade uppmaningar från Georgiens europeiska partner att dra tillbaka lagförslaget. Denna lag skulle ålägga organisationer som erhåller mer än 20 procent av sin finansiering från utlandet att inom två månader registrera sig som ”organisationer som verkar för en utländsk makts intressen” och beteckna sig själva som sådana. Sådana organisationer skulle bli föremål för ytterligare granskning, rapporteringskrav och eventuellt sanktioner, inbegripet administrativa sanktioner på upp till 25 000 GEL. Denna lag skulle allvarligt begränsa möjligheterna för medier och organisationer i det civila samhället att verka fritt.

([1]) EUT L 261, 30.8.2014, s. 4.

E. Det legitima syftet att säkerställa transparens i icke-statliga organisationer som tar emot utländsk finansiering kan inte på något sätt rättfärdiga åtgärder som begränsar deras verksamhet, framför allt inte på områdena demokrati, rättsstatlighet och mänskliga rättigheter.

F. Detta lagförslag kommer i en tid av ökande angrepp mot det civila samhället och oberoende medier i Georgien, och mot demokratistöd från internationella givare, av allt att döma i ett försök att minska civilsamhällets demokratiska utrymme och tysta kritiska röster i det offentliga rummet bland annat genom att stoppa oberoende gruppers tillgång till finansiering från utlandet. Lagförslaget i fråga är bara det senaste i en rad lagstiftningsinitiativ och andra initiativ från den georgiska regeringen inför valet. Exempel på andra sådana initiativ utgör tillkännagivandet av konstitutionella ändringar för att bekämpa ”hbt-propaganda” liksom upphävandet av en policy som föreskriver könskvotering för kvinnor i parlamentet. Härigenom äventyras demokratiska reformer och gynnas spridning av desinformation om EU och dess värden och politik. Europaparlamentet har redan i tidigare resolutioner efterlyst åtgärder för att begränsa den destruktiva roll som oligarkers intressen spelar i Georgiens politik och ekonomi, bland annat i den politiskt motiverade förföljelsen av journalister och politiska motståndare, såsom den före detta presidenten Micheil Saakasjvili, som parlamentet har begärt ska friges av humanitära skäl så att han kan söka läkarvård utomlands.

1. Europaparlamentet fördömer med kraft det nya framläggandet av det kontroversiella lagförslaget om transparens när det gäller utländsk påverkan, som skulle innebära att det införs restriktioner som försvagar det civila samhället och oberoende medier och därigenom undergräver deras möjligheter att verka fritt, och som därför har mötts av massiva protester från den georgiska allmänheten, organisationer i det civila samhället, oberoende medier, framstående offentliga personer och landets europeiska och internationella partner.

2. Europaparlamentet understryker att lagförslaget är oförenligt med EU:s värden och demokratiska principer, strider mot Georgiens ambitioner om EU-medlemskap, skadar landets internationella anseende och äventyrar dess euroatlantiska integration.

3. Europaparlamentet betonar att förhandlingar om EU-anslutning inte bör inledas så länge denna lag utgör en del av Georgiens rättsordning.

4. Europaparlamentet uppmanar därför med kraft det georgiska parlamentet att avbryta det parlamentariska förfarande som skulle leda till antagandet av lagen och uppmanar eftertryckligen den georgiska regeringen att stå fast vid de åtaganden som den gjorde i mars 2023 när den meddelade att man villkorslöst skulle dra tillbaka sitt lagförslag om att införa restriktioner för det civila samhället och oberoende medier och inte skulle föreslå en sådan lag igen. Parlamentet uppmanar även Georgiens regering att avstå från att lägga fram ytterligare lagstiftningsförslag som strider mot principerna om demokrati, rättsstatlighet och respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter och som därmed skulle strida mot Köpenhamnskriterierna för EU-medlemskap.

5. Europaparlamentet betonar att lagförslaget undergräver strävandena hos den stora majoriteten av det georgiska folket att leva i ett demokratiskt samhälle, fortsätta med demokratiska och rättsstatliga reformer, eftersträva ett nära samarbete med euroatlantiska partner och förbinda sig att fortsätta på vägen mot EU-medlemskap.

6. Europaparlamentet betonar att rätten till yttrandefrihet och mötesfrihet och rätten att protestera fredligt utgör grundläggande friheter som måste respekteras under alla omständigheter, särskilt i ett land som strävar efter att ansluta sig till EU.

7. Europaparlamentet uppmanar med kraft Georgiens regering att respektera de georgiska medborgarnas konstitutionella rättigheter och uttrycker därför sin oro över rapporterna om kravallpolisens användning av oproportionerligt våld för att skingra demonstranterna i samband med demonstrationerna mot det kontroversiella lagförslaget. Parlamentet uppmanar de georgiska myndigheterna att utreda den olagliga och oproportionerliga användningen av våld och ställa de ansvariga till svars.

8. Europaparlamentet understryker att den roll som allmänhetens vakthund som det civila samhället och oberoende medier innehar är väsentlig för ett demokratiskt samhälle och avgörande för att främja reformer inför en EU-anslutning, och uppmanar därför de georgiska myndigheterna att göra sitt yttersta för att garantera en gynnsam miljö där det civila samhället och oberoende medier kan blomstra.

9. Europaparlamentet fördömer det faktum att Georgiens regering hämtar inspiration från mycket kontroversiell liknande rysk lagstiftning, såsom Rysslands lag om utländska agenter, som avsiktligt pekar ut och diskriminerar det civila samhällets organisationer och aktivister och som också har använts för att kväsa oppositionen mot Rysslands anfallskrig mot Ukraina och tysta eventuella återstående kritiska röster i landet.

10. Europaparlamentet påminner om att Europeiska rådet vid sitt möte den 14 och 15 december 2023 beviljade Georgien status som kandidatland under förutsättning att de relevanta åtgärder som anges i kommissionens rekommendation av den 8 november 2023 vidtas. Parlamentet betonar att Georgien i denna rekommendation uppmanades att säkerställa att det civila samhället kunde verka fritt och att bekämpa desinformation mot EU och dess värden, samt understryker att ovannämnda lagförslag står i strid med båda dessa mål.

11. Europaparlamentet påminner Georgiens regering om de åtaganden den gjorde och de värden och principer som den ställde sig bakom när den ansökte om EU-medlemskap, och uppmanar vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, kommissionsledamoten med ansvar för grannskap och utvidgning samt kommissionens ordförande att göra detsamma.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en interimsbedömning av Georgiens framsteg när det gäller genomförandet av de nio åtgärder som anges i kommissionens rekommendation av den 8 november 2023.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att skyndsamt bedöma hur Georgiens planerade lag om utländska agenter påverkar Georgiens fortsatta uppfyllande av riktmärkena för viseringsliberalisering, särskilt riktmärket för grundläggande rättigheter, som är en avgörande del av EU:s politik för viseringsliberalisering.

14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att göra en bedömning av hur detta lagförslag inverkar på EU:s roll som givare i Georgien och att klart och tydligt informera Georgiens regering och parlament om denna eventuella inverkan och dess konsekvenser för finansiering från EU:s sida i allmänhet.

15. Europaparlamentet uppmanar med kraft Georgiens regering att återgå till sin väg mot EU, fullgöra sitt åtagande att respektera, stärka och främja demokratin, rättsstatsprincipen, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, och verkligen engagera sig för ett fullständigt genomförande av de åtgärder som krävs för att uppfylla villkoren för kandidatstatus och EU-medlemskap, i en anda av engagemang och samarbete med Georgiens civila samhälle och politiska opposition.

16. Europaparlamentet beklagar djupt att Georgiens enda oligark, Bidzina Ivanisjvili, som återvände till den aktiva politiken den 30 december 2023 och blev hedersordförande för partiet Georgiska drömmen, personligen spelat en roll i den nuvarande politiska krisen och i ytterligare ett försök att undergräva landets västinriktade kurs för att i stället vända sig mot Ryssland. Parlamentet upprepar sin uppmaning till rådet och EU:s demokratiska partner att överväga att införa personliga sanktioner mot Ivanisjvili för hans roll i försämringen av den politiska processen i Georgien och i arbetet mot folkets intressen.

17. Europaparlamentet ger på nytt uttryck för sitt orubbliga stöd för det georgiska folkets legitima europeiska strävanden och dess önskan att leva i ett välmående land som är fritt från korruption och som fullt ut respekterar de grundläggande friheterna, skyddar de mänskliga rättigheterna och garanterar ett öppet samhälle och oberoende medier. Parlamentet understryker att beslutet att bevilja Georgien status som kandidatland motiverades av en önskan att erkänna det georgiska civilsamhällets arbete och demokratiska insatser samt det överväldigande stödet för EU-anslutning bland landets medborgare.

18. Europaparlamentet uppmanar med kraft majoritetspartiet Georgiska drömmen att dra tillbaka sitt förslag till konstitutionell lagstiftning som inskränker hbtqi-personers rättigheter, vilket utgör ett angrepp inte bara mot hbtqi-personer utan även mot yttrandefriheten och ett fritt civilsamhälle.

19. Parlamentet upprepar sin uppmaning till de georgiska myndigheterna att frige den före detta presidenten Micheil Saakasjvili av humanitära skäl så att han kan få adekvat läkarvård utomlands. Parlamentet betonar att hans fall ytterligare belyser vikten av att genomföra en verklig reform av rättsväsendet.

20. Europaparlamentet efterlyser ett långvarigt, opartiskt och oberoende internationellt valobservatörsuppdrag från OSSE:s (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) med uppdrag att övervaka landets kommande parlamentsval i oktober 2024.

21. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Europarådet och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt till Georgiens president, regering och parlament.